

06. පුරාණ වාරි කර්මාන්ත වපසරිය විශ්ලේෂණාත්මකව ප්‍රමාණය කිරීමට අභිලේඛන විද්‍යාත්මක සාධක සපයන දයකත්වය

ඩී.ඩී.බී. ගිම්හානි

හැඳින්වීම

සුපෝෂිත සංස්කෘතිකමය වටපිටාවක් මතින් ගොඩනැගුණු උරුම රාශිගත ඉතිහාසයකට ශ්‍රේණි වූ ශ්‍රී ලංකාව සිය ඓතිහාසික අක්මුල් නොවක් ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ විසරණය කළ භූමියකි. එහිලා අතීත ශ්‍රී විභූතිය අභිමානයෙන් වර්ණනයට සංකල්පමය අනුභූතීන් පාදක කර ගැනීම සුවිශේෂිත ය. එවන් සංකල්ප අතර වන **"වැවයි දගැබයි ගමයි පන්සලයි"** යන්නෙන් සමස්ත සමාජයක පදනම සංකේන්ද්‍රනය කෙරුමට උත්සුක වූ බවක් ද පෙනේ. පුද්ගල සමූහයක එකතුවෙන් සැදුම්ලත් පුරාණ ග්‍රාමයක ප්‍රමුඛස්ථානය විහාරස්ථානයට හිමි විය. ග්‍රාමය සමාජයට අවවාද, ආදර්ශ සපයමින් ගුණගරුක දිවියට අඩිතාලම සැපයුවේ එතුළිනි. ඔවුන්ගේ කෘෂිකාර්මික ජීවනෝපායට අවැසි දියවර සැපයුණේ වැව් මගිනි. වැව සැකසීමේ දී ඉවත් කෙරෙන පස් දගැබ නිර්මාණයේ දී යොදා ගත් අතර සමස්ත ග්‍රාමීය ශ්‍රමය ඊට දයකත්වය සපයන ලදී. මෙතැන් අතීත ගැමියා උක්ත සංකල්පයට තදනුබද්ධව සිය ආර්ථික, සමාජීය, සංස්කෘතික, දේශපාලනික පැවැත්ම තහවුරු කර ගෙන ඇත.

එකී පුරාණ මානවයාගේ චින්තනය හා ඔහුගේ පාරිසරිකමය සබැඳියාව ද්‍රව්‍යාත්මක අවශේෂ මත පදනම් කර ගනිමින් හදුරණ විෂයයක් ලෙස සැලකෙන පුරාවිද්‍යා විෂයය තුළ අධ්‍යයනයන් සුලභව ම සිදු කරනුයේ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයගත තොරතුරු පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය ඇසුරෙන් අනාවරණය කර ගැනීම හරහා ය. මෙම ක්‍රියාවලිය තුළ අභිලේඛන මූලාශ්‍රයට හිමි වනුයේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. පුරාණ වාරි කර්මාන්තය හා සබැඳි බොහොමක් තොරතුරු මහාවංසය ඇතුළු වංසකතා සාහිත්‍ය තුළ කතිකාවට ලක් වුව ද නිරවද්‍ය දත්ත සැපයීමෙහිලා අභිලේඛන මූලාශ්‍රය වැදගත් වේ. එහෙයින් පුරාණ වාරි කර්මාන්ත වපසරිය විශ්ලේෂණාත්මකව ප්‍රමාණය කිරීමට අභිලේඛන විද්‍යාත්මක සාධක සපයන දයකත්වය අධ්‍යයනය කිරීම ප්‍රමුඛව අපේක්ෂිත ය. එසේම මේ පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක අධ්‍යයනයකින් ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ රුචිකත්වයක් දක්වන්නන්ට යම් දැනුමක් සමීප කිරීම ද අරමුණු වේ.

ක්‍රමවේදය

උක්ත අධ්‍යයනයේ දී භාවිත ක්‍රමවේදය වූයේ පුස්තකාල ගවේෂණය යටතේ දත්ත එක්රැස් කරමින් විශ්ලේෂණාත්මකව ඉදිරිපත් කිරීම යි. විවිධ පර්යේෂකයන්ගේ පූර්ව පර්යේෂණ අධ්‍යයනය කිරීමක් ද සිදු කළ අතර වාරි කර්මාන්තය සම්බන්ධ තොරතුරු ඇතුළත් සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍රය හා අභිලේඛන මූලාශ්‍රය සසඳමින් ලියැවුණු ග්‍රන්ථ සහ ලිපි ලේඛන වැඩිදුර පරිශීලනය කරන ලදී. අන්තර්ජාලය ඔස්සේ ද ඇතැම් ලේඛන පරිශීලනයට යොමු විය.

විමර්ශනය.

ලාංකේය වාරි පුරාණය ක්‍රිස්තු පූර්ව හය වන සියවස තරම් දුරාතීතයට අයත් ය. **වෑ, වව, වව්, වපි, වාපි, වැව, වෙව** ආදී නම්වලින් හැඳින්වෙන ජලය එක්රැස් කොට තබාගත් ඒකකය අතීත මානවයාගේ දෛනික ජීවිතය හා සාකලයෙන් ම බැඳුණකි. සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍ර වැව් පිළිබඳ සඳහන් කළ ද නිරවද්‍ය හා සනාථ වන මට්ටමේ සාධක සපයන්නට අභිලේඛන මූලාශ්‍ර සමත් වේ. ක්‍රිස්තු පූර්ව තුන් වන සියවසේ සිට ක්‍රිස්තු වර්ෂ පළමු වන සියවස අතර කාලපරාසය තුළ දිවයින පුරා ව්‍යාප්තික ලෙන්වල කටාරය යටින් කොටන ලද බ්‍රාහ්මී ලිපිවල වැව් හා ඇළ මාර්ග පිළිබඳ සඳහන් වීම විශේෂිත ය. මේ පිළිබඳ නියත සාධක ඉදිරිපත් වීම පිළිබඳ සෙනරත්

පරණවිතානයන්ගේ අදහස වන්නේ උක්ත සෙල්ලිපි යුගය වන විටත් ලාංකේය මිනිසුන් පසුකාලීන ව උසස් තත්ත්වයේ වාරි කර්මාන්ත නිර්මාණය ආරම්භ කොට ඇති බවකි.

පූර්ව බ්‍රාහ්මී ශිලා ලේඛන වන නැට්ටුක්කන්ද ලිපියක **එරිකවාපි** නම් වැවක් පිළිබඳව ද මිහින්තලේ ලිපියක **ලොණවාපි** නම් වැවක් පිළිබඳව ද හඳුනා ලිපියක **අනුලපිවපි** නම් වැවක් පිළිබඳව ද සඳහන් වේ. හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ මණ්ඩාගල ස්ථානයෙන් හමු වන ලිපියක **දුරක තිස්සා** විසින් පුද කළ ලෙනක් හා මරගම නමැති වැවක් පිළිබඳ අනාවරණය වේ. එසේ ම පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ තෝණගල පර්වත ලිපි ද්විත්වයෙහි **පරුමක තිසට** අයත් වැවක් සංඝයා වෙත පිරිනැමූ බවට කෙරෙන සඳහන අනුව වාරි ප්‍රදාන පිළිබඳ සාක්ෂ්‍ය ද හෙළි වේ. මීට අමතරව ඇතැම් සෙල්ලිපිවල **දනවාපි (දන වැව)** නමින් සඳහන් වනුයේ දිය බෙද හැරීම සඳහා කරන ලද වැව් විශේෂයක් පිළිබඳව ය.

වැව් සේ ම ඇළ මාර්ග පිළිබඳ හෙළි කරන සෙල්ලිපි හඳුනාගැනීම ද වැදගත් ය. පරණවිතානයන්ගේ සෙල්ලිපි අරුත් ගැන්වීම් තුළ **ආලි** ලෙස සංස්කෘතයෙහි ද **ආළි** ලෙස පෙළ බසයෙහි ද හෙළ බසින් **ඇළ** ලෙසින් ද සමකාලීනව **අඩි** යනුවෙන් ද හැඳින්වූ බව සඳහන් ව ඇත. ත්‍රිකුණාමල දිස්ත්‍රික්ක නාවිටියාර්මෙලෙ ලිපියෙහි අඹගම පිහිටි **නකදක** නම් ඇළක් පිළිබඳ කියැවේ. මාතලේ දිස්ත්‍රික්ක අලුවිහාරයේ ලිපියක ඇළක් පිළිබඳ සඳහනක් වන අතර එම දිස්ත්‍රික්කයේ ම දඹුල්ලෙන් හමුවන ලිපියක **අනණක** යන යෙදුම පරණවිතානයෝ ජල සම්පාදනයේ ප්‍රවීණයෙක් වශයෙන් හඳුනාගනී. එහි ම වාරි මාර්ග නිලධාරී **තිස්ස** නම් පුද්ගලයෙක් පිළිබඳ හඳුනාගනී. මීට අමතරව කැගල්ල මාම්පිට විහාර ලිපියක **අඩිකය** යන යෙදුමෙන් ඇළ මාර්ග භාරකරු හෙවත් රැකවලෙකු හඟවන බව පෙන්වා දෙයි. එහි ම ඇළ මාර්ග භාරකාර **උතර** පිළිබඳ සාධක වන බව වැඩිදුර පැවසේ. මහවැලි ගඟට නුදුරින් වූ මීන්විල නම් ස්ථානයෙන් ලද කුඩකණ්ණතිස්ස රජුගේ සෙල්ලිපියක දෙගම නම් වූ ඇළ මාර්ගයක් පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් ය.

එකල හික්ෂුන් වහන්සේලාගේ පරිභෝජනය උදෙසා වැව් දියෙන් ලද අස්වැන්න වෙන් කළ බව සෙල්ලිපිවල එයි. පළවන ගජබාහු රජුගේ පාලමැකිව්වාච ගිරි ලිපියේ ථූපාරාමයේ සංඝයාට සිවුපස පරිභෝජනයට වැව් දියෙන් ලත් අස්වැන්න ලබා දුන් බව කියැවේ. එසේ ම උචිත කාලයට අනුව වැව් භාරා එහි රොන්මඩ ඉවත් කිරීම සඳහා රාජ අනුග්‍රහය ලද බැව් උක්ත ලිපියේ ම සඳහන් ව ඇත. දෙවන මුගලන් රජු විසින් කළ අනුපුර සමයට අයත් මහා පරිමාණයේ වැවක් වන පදවිය වැව සෙල්ලිපිවල හඳුන්වනුයේ **වීදිවාපි** ලෙසිනි. අනුරපුර වූ නුවර වැව පළවන ගජබාහු රජුගේ නිර්මාණයක් බව වැව් කණ්ඩියේ පහළ තිබූ සෙල්ලිපියකින් අනාවරණය කොට ගෙන ඇත.

පෙරුමියන්කුළම් පර්වත ලිපියෙහි **"1. සිඛම් - වහබ මහරජ නක සුදසන පනනගලහිය ජිනපටිසතරිය කම කරනක කොටු තිරගම... යහපතක් වේවා! වහබ මහරජ සහ නාග තිහලක නමැති ප්‍රදේශයේ පලොනකරක නමැති වැවේ ඇළවල මත්ස්‍ය භාගය සහ දියබද්ද සුදසන නම් භාවනා ගෘහයෙහි මුව සම් ඇතිරීම කරනු පිණිස තිරගම ආස්ථානයට දෙනු ලැබීය. භාණ්ඩාගාරික බතකගේ පුත්‍ර සයි කුමාරයාගේ රජ සභාවේ උසස් තනතුරක් නක නමැත්තා විසින් භාවනා ගෘහයෙහි මුව සම් ඇතිරීම පිණිස කෙතවලක වැවේ උදක ප්‍රාජ්නිය ද වැවේ තම පියසන්නක කොටස් වූ ප්‍රාජ්නිත්‍රය නොහොත් මත්ස්‍ය භාගය ද පරම්පරාවෙන් ම අයිති දිය බද්ද හා සයවැනි කොටස ද අමර ආස්ථානයට අණ බෙර ගස්වා දෙනු ලැබීය"** සඳහන් වේ.

එසේම "...2. දිනක මහගරිය වෙවසර වෙ කඩුබෙ වෙවසර වෙ කටවනක පුල සර වෙ... 4. පවයට දිනෙ සග බෙහි කෙරෙයනි ම අනනො සිමෙ තවඅ වෙව වෙ නිලස වෙව වෙ ගජඅ වෙව වෙ පඩ වෙව වෙ ම..." යනුවෙන් නාගිරිකන්ද පර්වත ලිපියෙහි වන සඳහනට අනුව මහා කුමාරදස අභය රජ විසින් මිලයට ගනු ලැබූ බමණගිරිය විහාරයට ත්‍යාග කරන ලද මහගිරිය, වුගරිය, කඩුබෙ හා කටවනකපුල යන වැව් සතරක් තෙත් ඉඩම්වලත් දියබද්ද අහෝසි කර ස්වාමී භාගය බමණගිරිය වෙහෙරේ හික්ෂු සංඝයාට සිවුපසය සඳහා පරිත්‍යාග කරන ලද බවත් තමන්ට අයත් තවඅ, ගජඅ වැව්වල දියබද්ද සහ ස්වාමී භාගය බමණගිරිය වෙහෙරේ හික්ෂු සංඝයාට දෙන ලද බවත් උන්වහන්සේලාට අයත් බැවින් එහි දෙවර්ගයේ ම බදු අහෝසි කර ඇති බවත් හෙළි වේ.

මෙරට වාරි කර්මාන්ත හා සබැඳි අභිලේඛන අධ්‍යයනයේ දී ක්‍රිස්තු වර්ෂ හතර වන සියවසේ සිට අනුරාධපුර යුගයේ අවසානය දක්වා වූ ඇතැම් සෙල්ලිපිවල වාරි මාර්ගවල ස්වරූපය, ඒවා නඩත්තුව හා වාරි නීති, නිලධාරීන් මෙන් ම වාරි තාක්ෂණය පිළිබඳ කරුණු ඇතුළත් ය. එසේ ම වැව් පාලන කටයුතු පිළිබඳ වූ නිලධාරීන් හා ඒ ආශ්‍රිත බදු වර්ග පිළිබඳව සටහන් ව ඇති පරිහාර කණු ද වැදගත් ය. අතුරුපොලයාගම ලිපියේ '**දෙළොස් මහ වැ තැන්**' වැව් බලාගෙන සිටි ගම්වැසියන්ගෙන් යුක්ත බෙන්මක නිලධාරීන් පිරිසක් ලෙස නිගමනය කරයි. තව ද මොරගොඩ ලිපියේ රජය වැව් ජලය පරිහරණය කරන්නන්ගෙන් දියබෙදුම වෙනුවෙන් බද්දක් අය කළ බැව් සඳහන් ය. සමකාලීන සෙල්ලිපිවල '**වජිහමික**' හෝ '**වව්හමික**' යනුවෙන් '**වැව් හිමියා**' යනාර්ථයෙන් වැව් ඉදි කළ පුද්ගලයන් හඳුන්වා ඇත. විශේෂයෙන් ම ක්‍රිස්තු වර්ෂ පළවන හා තුන්වන සියවස් අතර කාලපරාසය තුළ ඉදි වූ වැව් එකසිය පනහක පමණ නම් සමකාලීන සෙල්ලිපිවලින් අනාවරණය වේ.

දෙවන මහා සේන රජුගේ කාලයට අයත් සෙල්ලිපියක **වැවැජැරුම්** නිලධාරියකු පිළිබඳ කියැවෙන අතර ඒ වාරි කර්මාන්තය හා සබැඳි නිලධාරියකු වශයෙන් හඳුනාගනී. **පියොවදුරන්නන්** නම් නිලධාරීන් පිළිබඳ සඳහන් නවය - දහය සියවස්වලට අයත් අත්තාණ ටැම්ලිපි සම්බන්ධ අදහස් දක්වන කොඩිරින්නන් ඔවුන් වාරි කර්මාන්ත පරීක්ෂකවරුන් ලෙස මත පල කරයි. දහවන සියවසට අයත් ටැම්ලිපි කිහිපයක ම **තලා අරැක්ක හා තලා අරැක්ක වැදැරුම්** නම් වූ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු පිළිබඳ දැක්වෙන අතර අරැක් යන්නෙන් ආරක්ෂක තනතුරක් අර්ථ ගැන්වෙන හෙයින් තලා අරැක්ක යනු වාරි මාර්ග ආරක්ෂකයා ලෙසත් තලා අරැක්ක වැදැරුම් යනු ජල සංරක්ෂණය පිළිබඳ විධායක තනතුරක් වශයෙනුත් හඳුනාගනී. මීට අමතරව වාරි නිලධාරීන් පිළිබඳව මලගණේ, කොළඹ කෞතුකාගාර හා නොවිච්චොතාන යන ටැම් ලිපිවල ද මන්තාරම් කච්චේරි සෙල්ලිපියේ ද තොරතුරු ඇතුළත් ය.

ක්‍රිස්තු වර්ෂ පළමු වන සියවසට අයත් සිතුල්පව්වෙන් හමු වූණු සෙල්ලිපි යුගලෙක වාරි කර්මාන්ත ආශ්‍රිත බදු පිළිබඳ අදහස් හෙළි කරමින් සෑම ගොවි කන්තයක දී ම දිය බදු අය කළ බව කියැවේ. මෙකල ලිපිවල **උදකපති හා දකබක** යනුවෙන් දියබද්ද සටහන් කොට ඇත. අනුරපුර මුල්කාලීන සෙල්ලිපිවල **මතර මජ්ඛක හා මතර මජ්ඛකපති** යනුවෙන් වැව් හා සබැඳි ඇළ මාර්ග පිළිබඳ කියැවෙන බව අදහස් වේ. පළවන සිරිනාග රජුගේ පෙරියකඩු විහාර පර්වත ලිපියේ '**විහාරවලිය වචිය මතර මජ්ඛක තිනි පෙනය එක පෙනෙක - විහාරවලිය වැවේ මතර මජ්ඛ (බද්දේ) තුන් කොටසින් එක කොටසක්**' යන්නෙන් මතිරාවලින් ගන්නා ජලයෙන් කරන කුඹුරුවල අස්වැන්නෙන් තුනෙන් කොටසක් දිය බදු වශයෙන් අය කළ බව සඳහන් වේ. නව වන සියවසට අයත් ඊරිපින්නියාව ලිපියෙහි '**සකුර්වඩා ගොයකොඩි බද්ද වන්නට පොසොනවුල්ලට මහමඩලියෙන් වන් දෙළොස් කිරියා දියබෙදුම් නොගන්නා කොට**' යන්නෙන් ද හතර වන මිහිඳු රජුගේ සමයට අයත් පොළොන්නරු රජ මාළිගා ටැම් ලිපියෙහි '**මහඇළින්**

දියවත් තාක් තැනට කුලීන වන්නට හසුලනෙන් ගන්නා දියබෙදුම් වෙල් වැස්සෙන් වෙල් කැමියන් නොවලකණු ඉසා' යන්නෙන් ද දියබෙදුම් යනු බද්දක් නොව කුඹුරු සඳහා වෙන් කළ ජල කොටස බව අදහස් කරයි. මෙලෙස අනුරපුර අවසන් භාගයේ ලිපිවලත් නවය දහය සියවස්වල ලිපි ද්විත්වයකත් දියබද්ද හඳුන්වා ඇත්තේ පිසඹුරුවක යනුවෙනි. පොළොන්නරු බද්දසීමා ප්‍රාසාදයේ ටැම් ලිපියක හා වාදුරුප්ප පුවරු ලිපියෙහි ද සඳහන් වන්නේ එලෙසිනි.

හතර වන මිහිදූ රජුගේ වෙස්සගිරි සෙල්ලිපියෙහි තිසා වැවේ ජලය භාවිතය සම්බන්ධයෙන් රජු පැන වූ නීති ඇතුළත් ය. මෙහි 'දන වචැකින් මොහොල් නඟැ රද් සොරො පෙරෙටැ සතර රියනක් දියට හින්ද් වූ දිය කටැ පහණ්...' යනුවෙන් වාරි තාක්ෂණය හා සම්බන්ධ මොහොල හා දියකැට පහණ පිළිබඳ සඳහන් වේ. 'දෙළොස් මහ වැ සුන වැරියන් නොගන්නා ඉසා' යනුවෙන් රජයට අයත් වැව් පිළිබඳ මහපා කස්සපගේ සිගිරි ටැම් ලිපියෙහි සඳහන් වන අතර රජය සතු වූ දෙළොස් මහ වැව් පිළිබඳ දෙරබාවිල හා ගොන්නැව දේවාල යන ටැම් ලිපිවල දැක්වේ. විහාරස්ථාන සතු ව ද වැව් පැවති බව ක්‍රිස්තු වර්ෂ හතර හෝ පහ වන සියවසට අයත් පානම වැව විහාර ගිරි ලිපියෙහි 'බකයුරි වවියෙ සගහටය දි' යනුවෙන් වන සඳහනට අනුව හෙළි වේ.

පෞද්ගලික වැව් පිළිබඳ දත්තපාද විහාර ශිලාලේඛනයෙන් (ගනය පවහ වසන ජයසවලහ ව ද වව) හා රිදී විහාර පර්වත ලිපියෙන් හෙළි වේ. අල්ලයි ටැම් ලිපියේ ද පීලිගම පර්වත ලිපියේ ද අවුණ යන පදයෙන් අමුණු පිළිබඳ සඳහන් වේ. මීට අමතරව ක්‍රිස්තු වර්ෂ තුන් වන සියවසට අයත් තිඹිරි වැව ශිලාලේඛනයෙහි පවුලක් සතු වැවක් පිළිබඳව ද පළවන වික්‍රමබාහු රජ සමයට අයත් කහඹිලියාව ලිපියෙහි පුද්ගලයකු සතු ඇළක් පිළිබඳව සඳහන් වේ. තව ද හදගල, අවුකන, කුරුගොන්නක්ද, ගල්ගේ, සැස්සේරුව යන ලිපිවලින් පිළිවෙලින් අනුලපි වැව් හිමි පරුමක මහ වබලිය හා නකදපික වැව් හිමි දිගදන, කඩපි වැව් හිමි උවහජනක, ගොකනගමක වැව් හිමි තිස යන පරුමකවරු පිළිබඳව ද කඩහලක වැව් හිමිකරු, යවවික වැව් හිමි චූල හුමන පිළිබඳව ද සාධක හමු ව ඇත. ගම්ක වව්, මහ වව්, දන වව් යනුවෙන් වැව් වර්ග ත්‍රිත්වයක් පිළිබඳ කණිට්ඨතිස්ස රජුගේ ජේතවනාරාම සෙල්ලිපියෙහි සඳහන් ය.

පෙර පැවති සංකීර්ණ වාරි මාර්ග පද්ධතිය නඩත්තු කිරීම සඳහා පැවති යාන්ත්‍රණය ද වාරි මාර්ගවල ආරක්ෂාව, විධිමත් ජල කළමනාකරණය සඳහා පැන වූ නීති පිළිබඳව ද තොරතුරු ඇතුළත් සෙල්ලිපි අතරට දඹෙගොඩ ටැම් ලිපිය අයත් ය. මිහින්තලා පුවරු ලිපියට අනුව "කුඩින් කළ වරජක් ඇත ගම් සිරිත් දඩි කිරා කිරු දඩි මිනැ ඇකැ අවට සොළොස් රියන් ගැම්බුරු රියන් කබුල් බැගින් ගෙනැ වැව් මෙහෙ කැරැවියැ යුතු නොකළ කිරු දඩි ගතැ යුතු" ලෙසින් යම් යම් වැරදිවලට දඬුවම් වශයෙන් වැව්වල වැඩ කිරීමට සිදු වූ බවත් එසේ නොකළහොත් දඩ ගෙවීමට සිදු වූ බවත් අනාවරණය වේ. එසේ ම කොළඹ කෞතුකාගාර ටැම් ලිපියෙන් ගමකට ඔයකින් ජලය ගලා ඒමට බාධා නොකළ යුතු බැව් කියැවේ.

ක්‍රිස්තු පූර්ව පළවන හෝ ක්‍රිස්තු වර්ෂ පළවන සියවසට අයත් ලිපි වන තෝරව මයිලැව විහාර ලිපියක "උපසක විණුය ලෙණෙ පුනපෙට්ක වව් හිමිකහ - පුන පෙට්ක වැවේ හිමියා වූ විණු උපාසකයාගේ (මේ) ලෙණ..." යනුවෙන් ද රජරට ලිපියක "(පු)නපිට්ක වව් හමික උපසක විණුහ ලෙණෙ ගගග-පුනපිට්ක වැවේ අයිතිකරු වූ විණු උපාසකයාගේ (මේ) ලෙණ සංඝයාට" යනුවෙන් ද සඳහන් වේ. නා උල්පත ලිපියක

"1...(ල)ජකතිස මහ රජ විහර කරවය අබදළක වව් සග දිනි. 2...මෙ නෙ හුණ-තණකය කතිර ගණක ව-කෙතක බණක ව-- 3...වව් බිකු සග හටයෙ දිනි. ලජ්ජිතිස්ස මහ රජු විහාරය කරවා අබදළක වැව සංඝයාට දුන්නේ ය, මෙතෙහුණා තණකය කතිර ගණක නම් වැව ද කෙතක බණක නම් වැව ද සංඝයාට දෙන ලදී" යනුවෙන් සඳහන් වේ. විහාරේගල සෙල්ලිපියක සහ

රජු පුද කළ උපල දෙණික වැව අලුත්වැඩියා කර එකද්වාර විහාරයෙහි හික්ෂුන්ට නැවත පිදීම පිළිබඳ සඳහන් ය.

අපර බ්‍රාහ්මී යුගයට අයත් සෙල්ලිපි අතර වන කුරුණෑගල ඉරියාව ලිපියේ පරමක හඳුනා විසින් දිපිගල්ල විහාරයට පුද කළ වැවක් පිළිබඳව ද ගල්ගමුවෙන් හමු වූ ලිපියක අබය රජ විසින් කළ වැව් පරිත්‍යාගයක සාධක ද වේ. කොතලකිඹියාවෙන් හමු වී ඇති ලිපියක දකබරි ගමෙහි වැවෙන් උපාසක දතට අයත් කොටස් පරිත්‍යාගයක් ද හලඹගල ලිපියක උතර නම් වැවක් හා කිස තෙරගේ ජල පිටවානක් ද ගනේකන්ද විහාරයේ කම්කරුවන් සඳහා නව ලක්ෂයක් දී සැකසූ අමුණක් ද අබ නම් ඇලෙහි වේල්ල සමීපයෙහි ඉඩම් කොටසක සාධක ගල්ලෙන විහාර ලිපියෙන් ද අනාවරණය වේ.

නිගමනය

පුරාණ වාරි කර්මාන්ත වපසරිය විශ්ලේෂණාත්මකව ප්‍රමාණය කිරීමට අභිලේඛන විද්‍යාත්මක සාධක සපයන දයකත්වය ප්‍රශස්ත බව උක්ත සමස්තය මත පිළිගත යුතු ය. සමකාලීන ශිලාලේඛනක් සෙසු ලිපි සියල්ලත් සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය හා සැසඳී කරුණු ඉදිරිපත් වන හෙයින් විතර්කව එය සාධනය වේ. ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක සාධක අනුව පෙර කී අරමුණු සාධනයෙහිලා ද මෙම අධ්‍යයනය සාර්ථක බැව් කිවමනා ය. උක්ත තේමාව සැලකිය යුතු අන්දමින් විස්තර කිරීමට ශිලාලේඛන සමත් වන්නා සේ ම නුදුරේ දී පුරාවිද්‍යාත්මක සොයාගැනීම් මත තවදුරටත් අධ්‍යයන වපසරිය පුළුල් වී නවකයන්ට නව මාවත් විවර වනු ඇත. එහෙයින් වාරි උරුමය රැකගනිමින් ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන පෝෂණයට දයකවීම කාලීන අවශ්‍යතාවක් සේ සැලකිය හැකි ය.

පරිශීලන.

අමරවංශ කොත්මලේ හිමි, (1969) *ලක්දිව සෙල්ලිපි*, කොළඹ, සීමාසහිත ඇම්.සී. ගුණසේන සහ සමාගම.

අඹන්වල සී. බී, (2015) *ලංකාවේ වාරි තාක්ෂණය හා එහි තිරසාරත්වය උදෙසා බල පෑ සමාජ හා තාක්ෂණික සාධක පිළිබඳ විමසුමක්*, <https://sinhala.archaeology.lk>

අනුරාධපුර අවසානය දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ වාරි කටයුතුවල හා වාරි තාක්ෂණයේ පැවති විශේෂ ලක්ෂණ, <https://inhistoricmedia.blogspot.com>

ඉන්දික එම්.කේ.ඒ, (2012), *අනුරාධපුර යුගයේ සමාජ ක්‍රමය*, කොළඹ, ඇස්. ගොගේ සහ සහෝදරයෝ.

කුමාර ඒ. ටී, (1990) *පැරණි ලක්දිව අත්තාණි ප්‍රදාන විධි*, කැලණිය, විද්‍යාලංකාර මුද්‍රණාලය.

විතානවිවි සී. ආර්, (2015) *පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ වාරි කර්මාන්තයේ සමාජ පුරාවිද්‍යාත්මක අවකාශය හඳුනාගැනීම*, The Journal of Archaeology and Heritage Studies, <http://repository.rjt.ac.lk> '

විතානවිවි සී. ආර්, (2018) *ශ්‍රී ලංකාවේ ශිෂ්ටාචාරය ජල මාර්ග කේන්ද්‍රීයව බිහි වූවක් නොවේ*, www.silumina.lk

දිවාකාර ඒ.අයි, (2015) **සෙල්ලිපි විමසුම**, කැලණිය, සම්භාව්‍ය ප්‍රකාශන.

බස්නායක සී.ආර්.එම්.කේ. (2011) **දියවර වගතුග**, අනුරාධපුරය, විමල් ප්‍රින්ටර්ස් පුද්ගලික සමාගම.

මුදියන්සේ එන්, (2000) **සිංහල ශිලාලේඛන සංග්‍රහය**, කොළඹ, ඇස්. ගොගේ සහ සහෝදරයෝ.

විජේතුංග ඩබ්.එම්.කේ. (2014) **ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසය, වෙළුම-ii; විශේෂාංග-දූෂා** කොළඹ, සීමාසහිත ඇම්.ඩී. ගුණසේන සහ (පුද්ගලික) සමාගම, (සංස්).

සිරිවීර අයි, (2001) **රජරට ශිෂ්ටාචාරය සහ නිරීතදිග රාජධානි**, කොළඹ, දයාවංශ ජයකොඩි සහ සමාගම.

සුරවීර ඒ.වී. (2009) **අනුරාධපුර සමාජය**, කොළඹ, ඇස්. ගොගේ සහ සහෝදරයෝ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය, (1994) බංගලා හන්දිය, පිටකෝට්ටේ, අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය (අනුරාධපුර යුගයේ සිට 1978 දක්වා), (2015) කොළඹ, සී/ස ඇස්. ගොගේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්.) සමාගම.